

Gmina Polanów
ul. Wolności 4
76-010 Polanów
Regon 330920660
NIP 499-04-65-414
tel. 94 318 83 29
um@polanow.eu

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY POLANÓW ZA ROK 2015

Polanów, 18 kwiecień 2016 r.

SPIS TREŚCI

I.	Cel i założenia analizy	str. 3
II.	Regulacje prawne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi	str. 3
III.	System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Polanów	str. 5
IV.	Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowiska	str. 6
V.	Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych	str. 8
VI.	Liczba mieszkańców gminy Polanów	str. 8
VII.	Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust.6-12	str. 9
VIII.	Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Polanów	str. 9
IX.	Odpady powstające z przetworzenia odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania	str. 12
X.	Podsumowanie	str. 14
	1. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia oraz poziom ograniczenia masy BIO przekazanych do składowania	str. 14
	2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi	str. 16

I. Cel i założenie analizy

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj.Dz.U.2013.1399 ze zm.) gminy zobowiązane są do wykonania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza ta ma na celu w szczególności zweryfikowanie możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. Celem tego dokumentu jest również weryfikacja potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwieniem odpadów komunalnych. Ma ona również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wypełniają obowiązków wynikających z ustawy, ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.

Niniejsza analiza obejmuje okres funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Polanów od 01 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015.

II. Regulacje prawne z zakresu gospodarki odpadami.

Podczas opracowania niniejszej analizy wykorzystano następujące dokumenty:

Ustawy:

- I. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (Dz.U.2013.21 ze zm.).
- II. Ustawa dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj.Dz.U.2013.1399 ze zm.).

Rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r w sprawie katalogu odpadów (Dz.U.2001.112.1206)
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz.U.2012.676)

3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz.U.2012.645).

Uchwały:

1. Uchwała Nr XXIII/190/12 Rady Miejskiej w Polanowie z dnia 29 listopada 2012r. ws. uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Polanów
2. Uchwała Nr XXVI/228/13 Rady Miejskiej w Polanowie z dnia 28 marca 2013r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Polanów
3. Uchwała Nr XXIII/195/12 Rady Miejskiej z dnia 29 listopada 2012r. ws. szczegółowego sposobu i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz Uchwała
4. Nr XXVI/230/13 Rady Miejskiej z dnia 28 marca 2013r. zmieniająca uchwałę ws. szczegółowego sposobu i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz Uchwała
5. Nr XXVII/236/13 Rady Miejskiej z dnia 23 kwietnia 2013r. ws. szczegółowego sposobu i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

III. System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Polanów

Od 01 lipca 2013r. nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Polanów zostały objęte nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne.

W trybie przetargu nieograniczonego w Gminie Polanów został wyłoniony wykonawca (Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Koszalinie, ul. Komunalna 5 75-724 Koszalin), który wykonywał odbiór i zagospodarowania wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych w okresie od 01.01.2014 do 31.12.2015r. **Fracje obieranych odpadów komunalnych:**

1. Odpady szklane
2. Tworzywa sztuczne, Metale, Wielomateriałowe
3. Papier i Tektura
4. Odpady ulegające biodegradacji, w tym zielone
5. Meble i inne odpady wielkogabarytowe
6. Przeteterminowane leki
7. Zużyte akumulatory i baterie
8. Zużyty sprzęt elektryczny, elektroniczny
9. Zużyte opony
10. Zmieszane z budowy, remontu i demontażu
11. Niebezpieczne, chemikalia

Selektywnie zbierane odpady komunalne - gromadzone w workach:

- Żółty (tworzywa sztuczne, metale, wielomateriałowe)
- Niebieski (papier, tektura)
- Biały (szkło całe)
- Czarne/brązowe (biodegradowalne, w tym zielone)

Odbiór odpadów komunalnych:

1. Odpady szklane, tworzywa sztuczne, metale, wielomateriałowe oraz papier i tektura były odbierane z terenu nieruchomości wg ustalonego harmonogramu wywozu odpadów komunalnych.
2. Meble i inne odpady wielkogabarytowe - odbierane były dwa razy w roku (maj, listopad) sprzed nieruchomości zamieszkałych wg ustalonego harmonogramu wywozu odpadów komunalnych.
3. Zużyte opony oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – w maju zorganizowano zbiórkę wyznaczając ogólnodostępne miejsca zbiórek w 28 miejscowości sołeckich oraz w mieście Polanów.
4. Odpady zielone, były kompostowane przez część mieszkańców, która zadeklarowała w urzędzie miasta, iż posiada kompostownik na terenie swojej nieruchomości.
5. Wszystkie odpady komunalne określona w pkt. 1 ppkt. 1 - 11 były przekazywane przez mieszkańców do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Polanowie przy ul. Stawnej 2 (skrót PSZOK).

IV. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowiska

Na podstawie art. 9e ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj.Dz.U.2013.1399 ze zm.), podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. W myśl art. 91 ust. 2, w przypadku wystąpienia awarii regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub innych przypadkach uniemożliwiających przyjmowanie zmieszanych odpadów komunalnych lub odpadów zielonych odpady te przekazuje się do instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi tego regionu.

1. Wykaz istniejących regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w Powiecie Koszalińskim:

INSTALACJE MECHANICZNO - BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA ODPADÓW:

1. Region Koszaliński, Gm. Kołobrzeg, Regionalny Zakład Odzysku Odpadów Komunalnych, podmiot eksploatujący instalację: Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu Sp. z o. o.
2. Region koszaliński, Gm. Sianów, Sortownia odpadów komunalnych, Łubuszan 80, 76-004 Sianów, podmiot eksploatujący instalację: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Koszalinie ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin

SKŁADOWISKA ODPADÓW INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE I OBOJĘTNE:

1. Region Koszaliński, Gm. Sianów, Składowisko odpadów komunalnych Łubuszan 80, 76-004 Sianów, podmiot eksploatujący instalację: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Koszalinie ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin

KOMPOSTOWNIE ODPADÓW ZIELONYCH I INNYCH ODPADÓW ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI:

1. Region Koszaliński, Gm. Sianów, Kompostownia płytowa odpadów zielonych Łubuszan 80, 76-004 Sianów; podmiot eksploatujący instalację: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Koszalinie ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin

2. Wykaz istniejących instalacji zastępczych:

SKŁADOWISKA ODPADÓW INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE I OBOJĘTNE:

1. Region Koszaliński, Gm. Sławno, Składowisko odpadów Gwiazdowo, 76-100 Sławno; podmiot eksploatujący instalację: Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Spółka z o.o. w Sławnie, ul. Polanowska 43.

Źródło danych: „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023” (Tabela 91, Tabela 92).

V. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Miesięczny koszt związany z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem, unieszkodliwianiem odpadów komunalnych oraz obsługą Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych wyniósł ok. 84.078,018zł, co stanowi w analizowanym okresie łącznie 1.008.936,22zł.

VI. Liczba mieszkańców gminy Polanów (dane na dzień 31-12-2015r.)

Liczba osób zameldowanych	9.010
Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęto - liczba mieszkańców zadeklarowana -	6862
Liczba deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	2186
Ilość osób z zadeklarowaną selektywną zbiórką odpadów	5440
Ilość osób z niezadeklarowaną selektywną zbiórką odpadów	1422
Liczba nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne	128
Liczba wydanych decyzji określających wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicielom nieruchomości, <u>którzy nie złożyli</u> deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	0

Różnica pomiędzy liczbą osób zadeklarowanych a zameldowanych wynika z faktu, iż osoby te mieszkają na terenie innych gmin, bądź za granicą kraju lub też przebywają poza miejscem zameldowania, co zostało wyjaśnione w składanych przez właścicieli nieruchomościach oświadczeniach.

VII. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust.6-12

W analizowanym okresie nie stwierdzono takich przypadków.

VIII. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy

Poniżej zestawienie w tabeli określające frakcje i ilości wytworzonych odpadów komunalnych na terenie gminy Polanów w 2015 roku

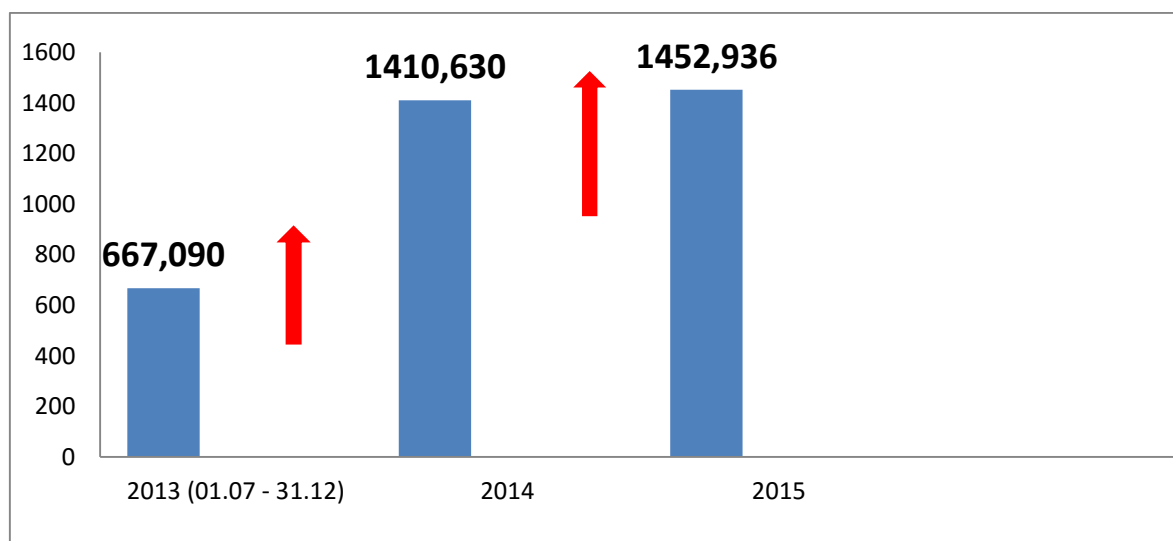
Kod	Nazwa odpadu	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych (Mg)		
		odebrane od właścicieli nieruchomości	odebrane z terenu PSZOK	RAZEM
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	21,094	-	21,094
15 01 07	Opakowania ze szkła	82,630	5,220	87,850
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	28,296	-	28,296
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	41,030	0,880	41,910
20 01 39	Tworzywa sztuczne	-	7,040	7,040
20 02 01	Odpady zielone w tym biodegradowalne	-	-	-
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 200131	0,014	-	0,014
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121, 200123 zawierające niebezpieczne składniki	0,639	0,200	0,839
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121, 200123, 200135	2,361	-	2,361
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	52,420	2,020	54,44
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1452,936	-	1452,936
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	5,780	0,900	6,680
16 01 03	Zużyte opony	-	0,520	0,520
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz	-	10,000	10,000

	betonowy z rozbiórek i remontów			
17 02 02	Szkło budowlane	-	1,500	1,500
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	-	0,260	0,260
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 170901, 170902 i 170903	-	13,860	13,860
RAZEM				1.729,600 Mg

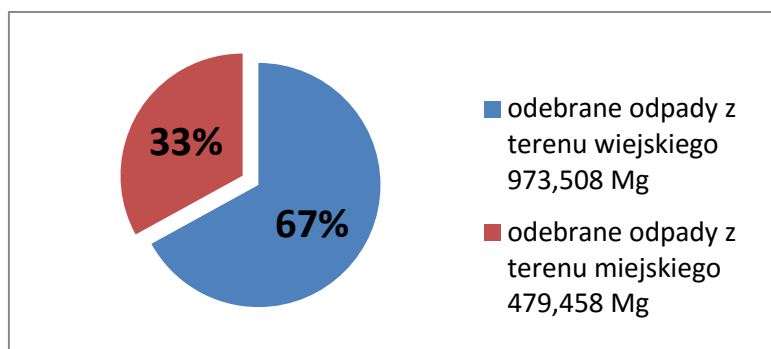
Łączna ilość wytworzonych odpadów komunalnych wyniosła **1.729,600 Mg**, z czego 1.452,936 Mg stanowiły *niesegregowane odpady komunalne o kodzie 20 03 01*, które stanowią ok. **84%** ogółu wytworzonych odpadów komunalnych.

Selektywną zbiórkę odpadów komunalnych „u źródła” prowadziło blisko 80% mieszkańców zadeklarowanych, pomimo tego obserwuje się niekorzystną tendencję wzrostową odpadów o kodzie 20 03 01. W analizowanym roku wytworzono o 42.306 Mg więcej tych odpadów niżeli w roku 2014 (Rysunek 1). Rysunek nr 1 obrazuje tendencję wzrostową odpadów na przestrzeni lat 2013-2015. Jeżeli przyjmiemy, że odpadów niesegregowanych w 2013 roku wytworzono ogółem 1.334,180Mg, to w roku 2014 wytworzono ich o 76Mg więcej, a w roku 2015 aż o 118.756Mg więcej.

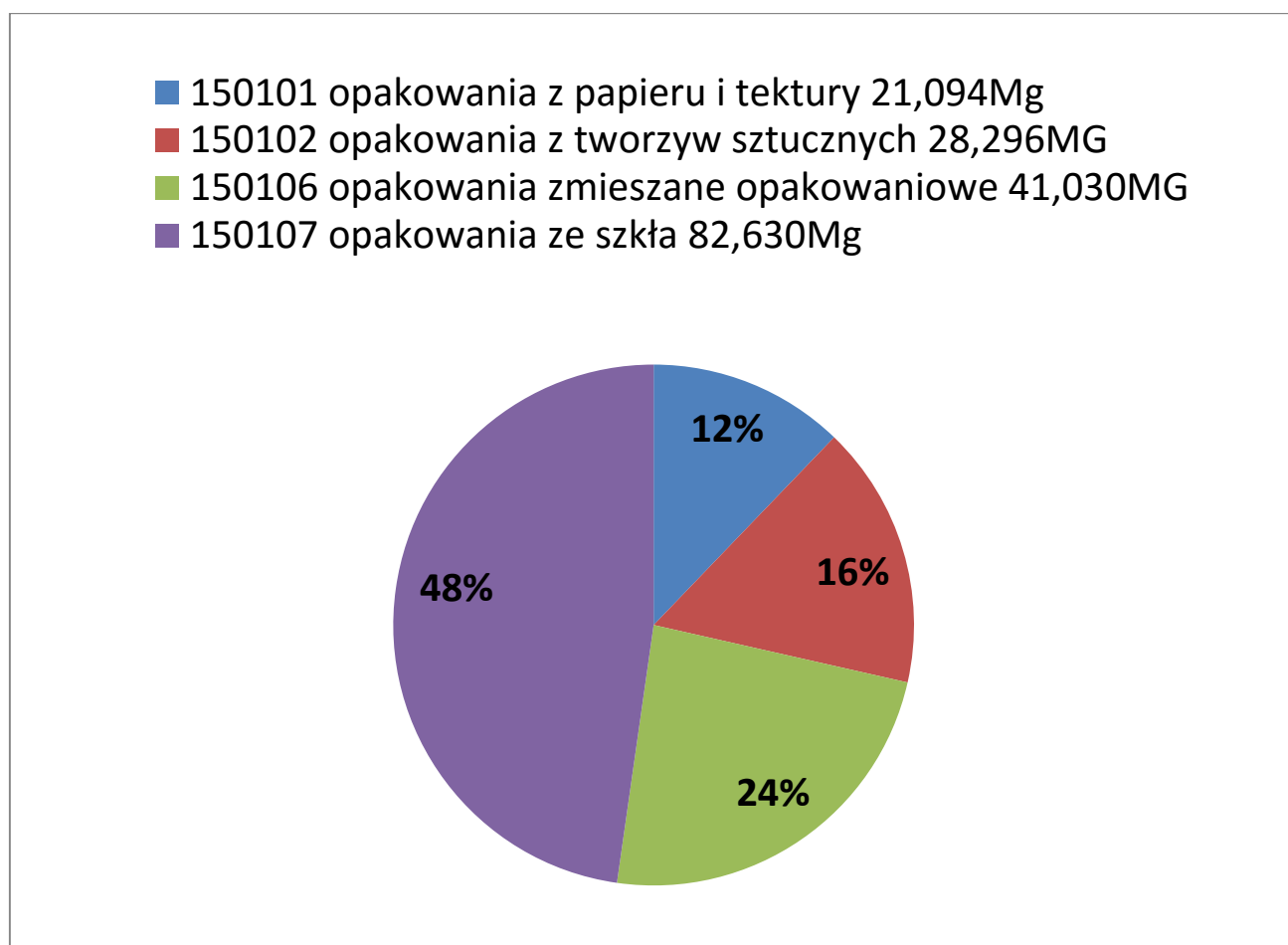
Rysunek 1. Porównanie ilości Mg zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 w latach 2013 - 2015

Rysunek 2. Ilości odpadów zmieszanych komunalnych o kodzie 20 03 01 wytworzonych na terenie wiejskim oraz na terenie miejskim w 2015 roku

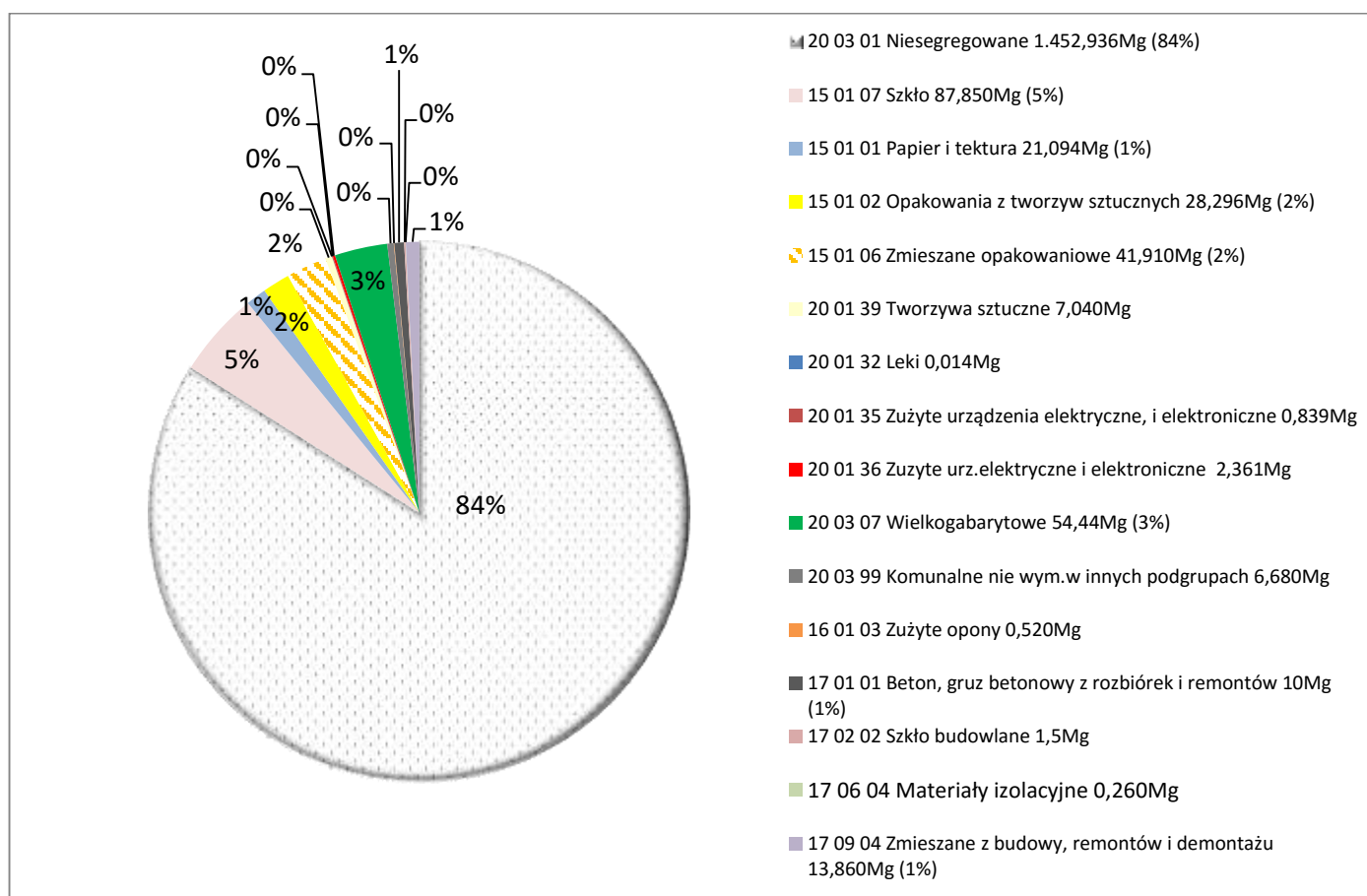
Rysunek 3. Masa wytworzonych selektywnie odpadów komunalnych: papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło (%)

Łączna masa wytworzonych odpadów selektywnych w 2015 roku wynosi 173,050Mg co stanowi niewielki procent, bo niecałe 11% ogółu wytworzonych odpadów w 2015 roku.

Opakowania ze szkła kod 15 01 07 stanowią największą masę wytworzonych odpadów selektywnych, zaś najmniej wytworzonych zostało odpadów o kodzie 15 01 01 papier, tektura. Masa wytworzonych odpadów selektywnych jest mniejsza o 80 kg od masy odpadów selektywnych wytworzonych w 2014 roku, których wytworzono ogółem 173,130 Mg.

Rysunek 4. Łączna masa wytworzonych odpadów komunalnych w 2015 roku

Wartość % odpadów określonych w wykresie jako „0%” jest znikoma (ok. 0,125%) do % wartości wszystkich odpadów. Razem wartość tych odpadów wynosi 1% ogółu wytworzonych odpadów komunalnych.

IX. Odpady powstające z przetworzenia odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Łączna masa selektywnie zebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wynosi **21,094 Mg**, które stanowią odpad o kodzie 15 01 01 *Opakowania z papieru i tektury*.

Odpady przekazane do składowania na składowisko odpadów:

Odpady o kodzie 19 12 12	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	166,220 Mg <i>odpady powstające z przetworzenia odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania</i>
--------------------------	---	---

Odpady nieprzekazane do składowania na składowisko odpadów:

Odpady o kodzie 15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	21,094 Mg
--------------------------	--------------------------------	-----------

X. Podsumowanie

Dane ilościowe wytworzonych odpadów określone w niniejszej analizie ustalono na podstawie sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz na podstawie sprawozdania podmiotu prowadzącego PSZOK – podstawa prawna art. 9n oraz art. 9na ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj.Dz.U.2013.1399).

1. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia oraz poziom ograniczenia masy BIO przekazanych do składowania.

Na podstawie sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz od podmiotu prowadzącego PSZOK, wyliczono poziomy, o których mowa w:

- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012r. ws. poziomów ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012r. ws. poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Tabela 1. Wymagany przez Ministra Środowiska poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papier, metale, szkło, tworzywa sztuczne i inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe

	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia (%)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Papier, metale, szkło, tworzywa sztuczne <i>(%) procentowy minimalny poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia</i>	12%	14%	16%	18%	20%	30%	40%	50%
W gminie Polanów osiągnięto:	13%	19%	22,32%	-	-	-	-	-
Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe <i>(%) procentowy minimalny poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami</i>	36%	38%	40%	42%	45%	50%	60%	70%
W gminie Polanów osiągnięto:	0%	25%	44,89%	-	-	-	-	-

W analizowanym roku osiągnięto powyżej minimum wymaganego *poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła*, uzyskano **22,32%**.

Wymagany również ustawowo *poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe* został osiągnięty powyżej minimum, uzyskano **44,89%**.

Tabela 2. Wymagane przez Ministra Środowiska poziomy ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Poziom ograniczania masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy odpadów wytwarzanych w 1995r. (%)								
Biodegradowalne (%) procent maksymalnej wagi całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995r	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	50%	50%	50%	45%	45%	40%	40%	35%
W gminie Polanów osiągnięto:	33%	11,25%	22%	-	-	-	-	-

W roku 2015 należało ograniczyć masę odpadów BIO nie więcej niż 50%, poziom jaki osiągnęła gmina to **22%**.

W gminie Polanów przydomowe kompostowniki prowadzi blisko 150 gospodarstw domowych, głównie na terenach wiejskich. Kompostowniki mieszkańcy mogą rejestrować w referacie ochrony środowiska.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Wdrożony przez samorząd lokalny system gospodarki odpadami komunalnymi w analizowanym okresie nie wymagał nakładów inwestycyjnych. Realizacja podejmowanych działań zapewniła stały odbiór oraz zagospodarowanie wszystkich wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie gminy.

Biorąc pod uwagę tendencję wzrostową *odpadów o kodzie 20 03 01*, a zarazem brak znacznego wzrostu odpadów selektywnych w gminie Polanów osiągnięcie wymaganych poziomów odzysku i recyklingu może być zagrożone w kolejnych latach. W najbliższej przyszłości więc należy położyć większy nacisk przede wszystkim na działania z zakresu edukacji ekologicznej, mające na celu:

- a) rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła”,
- b) uświadamianie mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w celu ograniczania ilości ich wytwarzania,
- c) podnoszenie wiedzy mieszkańców dotyczącej racjonalnego sortowania odpadów komunalnych.

Edukacja ekologiczna może być prowadzona poprzez wszelkiego rodzaju działania informacyjne *ulotki, plakaty, konkursy ekologiczne itp.* Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych może być prowadzone za pośrednictwem gazety lokalnej, strony internetowej jak również przy zaangażowaniu sołtysów.